



REPUBLIKA HRVATSKA  
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

---

IZVJEŠĆE  
O OBAVLJENOJ REVIZIJI

HRVATSKA NARODNA STRANKA - LIBERALNI DEMOKRATI

Zagreb, studeni 2011.

## S A D R Ž A J

stranica

---

I.	PODACI O STRANCI	2
	Djelokrug rada i unutarnje ustrojstvo	2
	Financijski izvještaji	3
II.	REVIZIJA ZA 2010.	12
	Ciljevi i područja revizije	12
	Metode i postupci revizije	12
	Provjera izvršenja naloga i preporuka revizije za 2009.	12
	Nalaz za 2010.	13
III.	MIŠLJENJE	15



REPUBLIKA HRVATSKA  
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

KLASA: 041-01/11-03/23

URBROJ: 613-02-03-11-7

Zagreb, 18. studenoga 2011.

IZVJEŠĆE  
O OBAVLJENOJ FINANCIJSKOJ REVIZIJI  
HRVATSKE NARODNE STRANKE - LIBERALNIH DEMOKRATA ZA 2010.

Na temelju odredbi članaka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 80/11), odredbi članka 17. Zakona o financiranju političkih stranaka, nezavisnih lista i kandidata (Narodne novine 1/07), te odredbi članka 27. Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe (Narodne novine 24/11 i 61/11), obavljena je financijska revizija kojom su obuhvaćeni finansijski izvještaji i poslovanje Hrvatske narodne stranke – liberalnih demokrata (dalje u tekstu: Stranka) za 2010.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije su provedeni u razdoblju od 5. rujna do 18. studenoga 2011.

## I. PODACI O STRANCI

### Djelokrug rada i unutarnje ustrojstvo

Stranka je pravna osoba upisana u registar političkih stranaka 22. listopada 1990. U veljači 2005. je stranka Libra pristupila Hrvatskoj narodnoj stranci. U lipnju 2005. je odobren upis promjene naziva u registru političkih stranaka Republike Hrvatske. Novi naziv je Hrvatska narodna stranka – liberalni demokrati. Skraćeni naziv Stranke je HNS. Osoba ovlaštena za predstavljanje i zastupanje je predsjednik. Sjedište Stranke je u Zagrebu, Kneza Mislava 8.

Stranka sudjeluje u oblikovanju i izražavanju političke volje građana u cilju izgradnje i unaprjeđenja demokratskoga višestranačkoga sustava. Dјeluje u skladu s ciljevima utvrđenim programom i statutom. Stranka se zalaže za razvitak Republike Hrvatske putem sudjelovanja u stvaranju i oblikovanju političke volje naroda, zauzimanja političkih stavova o svim bitnim pitanjima javnog života, te poticanja njihovog optimalnog rješavanja, sudjelovanja u izborima za predstavnička tijela građana na svim razinama u Republici Hrvatskoj, davanja smjernica svojim predstavnicima izabranim u predstavnička i izvršna tijela državne vlasti i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, praćenja rada državnih tijela, te nositelja javnih i društvenih ovlasti.

Stranka djeluje u skladu sa svojim programskim utemjeljenjima, te odlukama i zaključcima nadležnih tijela. Statut je najviši normativni akt kojim se uređuje unutarnje ustrojstvo i djelovanje Stranke. Na temelju odredbi statuta doneseni su slijedeći akti: Pravilnik o članstvu HNS, Pravilnik o kandidiranju i izborima za tijela HNS, Pravilnik o finansijskom poslovanju (kojim je određeno finansijsko i materijalno poslovanje), Pravilnik o ustroju središnjeg ureda, Pravilnik o radu sudova časti (kojim se propisuje ustroj sudova časti u županijskim organizacijama i središnjici Stranke i postupak provođenja stranačke stege), Poslovnik o radu središnjeg odbora (kojim se uređuje sastav, način konstituiranja, ovlasti, te način rada i odlučivanja središnjeg odbora), te Poslovnik o radu nadzornog odbora.

Na temelju odredbi statuta, Stranka je organizirana prema teritorijalnom načelu i funkcionalno. Teritorijalnu organizaciju čine podružnice s ograncima, županijske organizacije i regionalni savezi. Organizacijski oblici nemaju svojstvo pravne osobe.

Podružnica je temeljna organizacijska jedinica koja se osniva za područje općine ili grada, a u Gradu Zagrebu se podružnice osnivaju za područje gradske četvrti. Početkom listopada 2011., Stranka je imala 480 podružnica. Ogranak se u pravilu osniva na području jedinice mjesne samouprave ili općine u kojoj ne postoji podružnica Stranke.

Županijske organizacije su ustrojene na području županija, prema administrativno - teritorijalnoj podjeli Republike Hrvatske, a čine ih podružnice i ogranci na području županije. Gradska organizacija Grada Zagreba ima status županijske organizacije.

Regionalni savezi su koordinacijsko - organizacijska tijela koja povezuju stranačke županijske organizacije prema tradicionalnim osobitostima regija. Ustrojeno je pet regionalnih saveza.

Središnja tijela Stranke su: sabor, središnji odbor, predsjedništvo, predsjednik, glavni tajnik, te nadzorni odbor. Sabor je najviše programsko, statutarno i izborno tijelo Stranke. Središnji odbor predstavlja najviše političko i programsko tijelo Stanke između dva zasjedanja sabora. Predsjedništvo je najviše izvršno - političko tijelo Stranke. Predsjednik rukovodi, predstavlja i zastupa Stranku, izvršava i provodi odluke nadležnih tijela Stranke, te odlučuje o tekućim poslovima vezanim za neposredno upravljanje.

Glavni tajnik organizira i koordinira rad tijela Stranke, materijalno financijsko poslovanje, odgovoran je za unaprjeđenje organizacijske stranačke strukture i unutarstranačke komunikacije, izvršenje odluka središnjih tijela i za rad središnjeg ureda. Nadzorni odbor ocjenjuje zakonitost i statutarnost rada Stranke i svih stranačkih tijela, te materijalno i financijsko poslovanje. Nadzorni odbori su osnovani u središnjici Stranke, podružnicama i županijskim organizacijama.

U Stranci još djeluju: sudovi časti, Politička akademija (tijelo čije je djelovanje usmjereni na dodatnu edukaciju i političko obrazovanje članova Stranke), savjet HNS-a (političko-savjetodavno tijelo koje raspravlja o političkim pitanjima, programu i strategiji djelovanja Stranke, razmatra i zaključuje o svim pitanjima i aspektima društveno političkog života, predlaže inicijative, te daje preporuke i mišljenja pomažući u radu tijelima Stranke), odbor za statut, te interesni odbori (s ciljem aktiviranja članova i simpatizera koji dijele iste ili slične interese).

Za potrebe obavljanja administrativnih, tehničkih i drugih stručnih poslova je ustrojen središnji ured.

Zastupnici Stranke izabrani u Hrvatski sabor su formirali klub zastupnika HNS.

Početkom 2010. u Stranci je bilo 25 zaposlenika, a koncem 2010. je bilo 23 zaposlenika, od kojih u središnjem uredu 14, a u županijskim organizacijama devet zaposlenika.

Na devetom saboru održanom u travnju 2008. za predsjednika je izabran Radimir Čačić.

- Društvo u vlasništvu Stranke

Prema odredbama statuta, Stranka je kao jedini osnivač u prosincu 2005. osnovala društvo Hanas d.o.o. (dalje u tekstu: Društvo). Temeljni kapital Društva je uplaćen u novcu i iznosi 24.800,00 kn. Djelatnost Društva je: trgovina na veliko i posredovanje u trgovini, trgovina na malo, izdavačka djelatnost, istraživanje tržišta, ispitivanje javnog mnijenja i promidžba. S obzirom da Društvo nije obavljalo djelatnost za koju je registrirano, predsjedništvo Stranke je u svojstvu skupštine Društva donijelo odluku o prestanku rada Društva i imenovanju likvidatora u prosincu 2008. Prema Rješenju Trgovačkog suda u Zagrebu, početkom rujna 2009. je započet postupak likvidacije Društva, koji do vremena obavljanja revizije (listopad 2011.) nije okončan.

## **Finansijski izvještaji**

Stranka vodi poslovne knjige i sastavlja finansijske izvještaje prema računovodstvenom sustavu za neprofitne organizacije. Sastavljeni su sljedeći finansijski izvještaji: Izvještaj o prihodima i rashodima, Bilanca, te Bilješke uz finansijske izvještaje.

### a) Izvještaj o prihodima i rashodima

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima, ukupni prihodi su planirani u iznosu 8.110.000,00 kn, a ostvareni su u iznosu 7.731.000,00 kn, što je za 379.000,00 kn ili 4,7% manje od planiranih.

U tablici broj 1 se daju podaci o planiranim i ostvarenim prihodima za 2010.

Tablica broj 1

## Planirani i ostvareni prihodi za 2010.

Redni broj	Prihodi	Planirano	Ostvareno	Ostvarenje u %	u kn
					Udjel ostvarenja u %
1	2	3	4	5	6
1.	Prihodi iz državnog proračuna	3.000.000,00	2.974.146,00	99,1	38,5
2.	Prihodi iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave	4.000.000,00	3.765.812,00	94,2	48,7
3.	Prihodi od članarina	530.000,00	510.446,00	96,3	6,6
4.	Prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija)	500.000,00	341.662,00	68,3	4,4
5.	Drugi prihodi	80.000,00	138.934,00	173,7	1,8
	Ukupno	8.110.000,00	7.731.000,00	95,3	100,0

- Prihodi iz državnog proračuna

Prihodi iz državnog proračuna su ostvareni u iznosu 2.974.146,00 kn i čine 38,5% ukupnih prihoda. Ostvareni su na temelju odredbi Zakona o financiranju političkih stranaka, nezavisnih lista i kandidata, kojima je propisano da se sredstva za redovito godišnje financiranje rada političkih stranaka osiguravaju u državnom proračunu. Prema odredbama Odluke o raspoređivanju sredstava za rad političkih stranaka u 2010., koju je donio Hrvatski sabor, Odbor za Ustav, Poslovnik i politički sustav, navedena sredstva su raspoređena političkim strankama razmjerno broju njihovih zastupnika u vrijeme konstituiranja Hrvatskog sabora, u jednakom iznosu 413.076,00 kn za svakog zastupnika. Navedenom Odlukom je utvrđeno da za svakog izabranog zastupnika podzastupljenog spola pripada i pravo na naknadu u visini 10,0% iznosa predviđenog po svakom zastupniku, odnosno 454.383,00 kn. U skladu s navedenom Odlukom, za rad Stranke u 2010. su doznačena sredstva iz državnog proračuna za sedam zastupnika, od kojih su dvije žene, u iznosu 2.974.146,00 kn.

- Prihodi iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

Prihodi od jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave su ostvareni u iznosu 3.765.812,00 kn, što je 48,7% ukupnih prihoda. Ostvareni su prema odredbama Zakona o financiranju političkih stranaka, nezavisnih lista i kandidata, te na temelju pojedinačnih odluka općina, gradova i županija o visini naknade i raspoređivanju sredstava za financiranje političkih stranaka iz njihovih proračuna.

Pravo na financiranje imaju one političke stranke, nezavisne liste i nezavisni vijećnici, koji djeluju na području jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, odnosno čiji je najmanje jedan kandidat izabran za člana predstavničkog tijela, a sredstva se raspoređuju razmjerno broju članova političke stranke u vrijeme konstituiranja predstavničkog tijela. Sredstva se doznačuju na račun ogranaka političkih stranaka, nezavisnih lista i nezavisnih članova predstavničkih tijela na području jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

- Prihodi od članarina

Prihodi od članarina su ostvareni od redovitih mjesечnih članarina i članskih doprinosa u iznosu 510.446,00 kn i predstavljaju 6,6% ukupno ostvarenih prihoda. Prema Pravilniku o finansijskom poslovanju Stranke, svaki član je dužan plaćati redovitu mjesecnu članarinu čija je visina određena prema statusu člana i položaju u Stranci.

Članarina se uplaćuje na račun pripadajuće županijske organizacije i u cijelosti pripada organizacijskoj jedinici iz koje je član. Članarina koju uplaćuju učenici, studenti, zaposleni i umirovljenici se smatra prihodom podružnice i u cijelosti pripada podružnici. Dužnosnici plaćaju članarinu središnjem uredu ili izravno na središnji račun Stranke, osim dužnosnika u javnim poduzećima na nivou lokalne i područne (regionalne) samouprave, članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, općinskih načelnika, gradonačelnika i župana koji plaćaju članarinu teritorijalnoj organizaciji koja ih je predložila na navedene dužnosti. Prihodi od redovitih mjesecnih članarina su ostvareni u iznosu 74.145,00 kn.

Za članove Stranke koji ostvaruju naknade za rad u predstavničkim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, u upravnim vijećima i nadzornim odborima na razini države, odnosno jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, određeno je plaćanje članskog doprinosa. Naknada se plaća teritorijalnoj organizaciji koja ih je predložila na navedene dužnosti. Prihodi od članskog doprinosa su ostvareni u iznosu 436.301,00 kn.

Županijske organizacije vode evidenciju članova na svome području. Stanje broja članova u županijskim organizacijama se dostavlja tromjesečno središnjem uredu radi usklađenja središnjeg registra članova, koji se vodi u elektronskom obliku. Za primljene članarine se vode propisane evidencije i izdaju potvrde o primitku članarine u skladu s odredbama Pravilnika o načinu vođenja evidencija i izdavanja potvrda o primitku članarina i dobrovoljnih priloga (donacija) (Narodne novine 26/07 i 148/09).

Prema odredbama Pravilnika o finansijskom poslovanju Stranke, središnji ured određuje finansijska zaduženja županijskih organizacija, sukladno odlukama predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave kojima se određuje visina sredstava za financiranje političkih stranaka, te prati njihovu realizaciju. Pored navedenih zaduženja, županijske organizacije su obvezne mjesечно plaćati članarinu središnjem uredu u iznosu 1.000,00 kn. Također su obvezne dio ostvarenih prihoda od članarina, te dio prihoda od članskog doprinosa, koji plaćaju članovi izabrani u predstavnička tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, te članovi izabrani u upravna vijeća i nadzorne odbore na državnoj razini i razini jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, raspodijeliti na način da županijska organizacija zadržava 70,0% ostvarenih prihoda, a 30,0% se doznačava na središnji račun Stranke za poslovanje Središnjeg ureda.

- Prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija)

Prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija) su ostvareni u iznosu 341.662,00 kn, što je 4,4% ukupnih prihoda. Ostvareni su u skladu s odredbama članaka 4., 5. i 6. Zakona o finansiranju političkih stranaka, nezavisnih lista i kandidata, te odredbama članka 2. Pravilnika o finansijskom poslovanju Stranke, prema kojima dobrovoljni prilozi (donacije) predstavljaju povremene ili redovite uplate kojima fizičke ili pravne osobe dobrovoljno doniraju novac, pružaju usluge ili daju proizvode bez naplate, a uplaćuju se na središnji račun Stranke.

Za svaki primljeni dobrovoljni prilog (donaciju), izdaje se potvrda i vodi evidencija u skladu s odredbama članka 4. Pravilnika o načinu vođenja evidencija i izdavanja potvrda o primitku članarina i dobrovoljnih priloga (donacija). Primljene donacije su objavljene na web stranici Stranke.

Prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija) se odnose na dobrovoljne priloge osam pravnih osoba u iznosu 229.030,00 kn, te dobrovoljne priloge 16 fizičkih osoba u iznosu 112.632,00 kn. Na račun središnjeg ureda je dobrovoljne priloge u novcu uplatilo sedam pravnih osoba u iznosu 190.900,00 kn i 16 fizičkih osoba u iznosu 112.632,00 kn, a jedna pravna osoba je dala dobrovoljni prilog u proizvodima i uslugama u iznosu 38.130,00 kn.

Dobrovoljni prilozi (donacije) pravnih osoba u novcu su iznosili od 2.400,00 kn do 120.000,00 kn, a fizičkih osoba od 100,00 kn do 40.000,00 kn. S donatorima pravnim osobama su zaključeni ugovori o donacijama.

- Drugi prihodi

Drugi prihodi su ostvareni u iznosu 138.934,00 kn i čine 1,8% ukupnih prihoda. Odnose se na kotizacije članova za sudjelovanje na sportskim igrama Političke akademije na Bjelolasici, prihode od otpisa obveze za kratkoročnu pozajmicu prema odluci zajmodavca, naknadno utvrđenih pretplata i usklađenja početnog stanja u poslovnim knjigama, od refundacija Europske liberalno-demokratske i reformske stranke (ELDR) za troškove prijevoza, naknade članova za više izvršene troškove mobilnog telefona od dopuštenog iznosa, prihode od zakupa, od pogrešne doznake Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje za naknade bolovanja, od naknade štete temeljem osiguranja, povrat novca za neobjavljene oglase u dnevnom tisku, refundacije druge političke stranke za sufinanciranje dijela troškova u zajedničkoj izbornoj promidžbi za lokalne izbore u 2009., kamate na depozite po viđenju, zatezne kamate i pozitivne tečajne razlike.

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima, ukupni rashodi su planirani u iznosu 6.480.000,00 kn, a izvršeni su u iznosu 6.579.609,00 kn, što je za 99.609,00 kn ili 1,5% više od planiranih.

U tablici broj 2 se daju podaci o planiranim i izvršenim rashodima za 2010.

Tablica broj 2

Planirani i izvršeni rashodi za 2010.

Redni broj	Rashodi	Planirano	Izvršeno	Izvršenje u %	Udjel izvršenja u %
1	2	3	4	5	6
1.	Rashodi za zaposlene	1.850.000,00	1.904.892,00	103,0	29,0
2.	Materijalni rashodi	4.155.000,00	4.239.147,00	102,0	64,4
2.1.	Rashodi za promidžbu	500.000,00	475.936,00	95,2	7,2
2.2.	Drugi materijalni rashodi	3.655.000,00	3.763.211,00	103,0	57,2
3.	Rashodi za amortizaciju	170.000,00	139.375,00	82,0	2,1
4.	Finansijski rashodi	175.000,00	176.109,00	100,6	2,7
5.	Rashodi za donacije (pomoći)	80.000,00	79.573,00	99,5	1,2
6.	Drugi rashodi	50.000,00	40.513,00	81,0	0,6
Ukupno		6.480.000,00	6.579.609,00	101,5	100,0
Višak prihoda		1.630.000,00	1.151.391,00	70,6	-

- Rashodi za zaposlene

Rashodi za zaposlene su planirani u iznosu 1.850.000,00 kn, a izvršeni u iznosu 1.904.892,00 kn, što je za 54.892,00 kn ili 3,0% više od planiranih. Rashodi su više izvršeni od planiranih zbog povećanja iznosa bruto plaća. Rashodi za zaposlene čine 29,0% ukupno izvršenih rashoda.

Odnose se na neto plaće u iznosu 1.600.119,00 kn, doprinose na plaće u iznosu 299.973,00 kn i druge rashode za zaposlene (naknada za Božić i Uskrs, regres za godišnji odmor, pomoć u slučaju smrti) u iznosu 4.800,00 kn.

U Stranci je početkom 2010. bilo 25 zaposlenih, od kojih u Središnjem uredu 15, a deset u županijskim organizacijama. Koncem 2010. je bilo ukupno 23 zaposlena, od kojih u Središnjem uredu 14, a u županijskim organizacijama devet.

Uvjeti rada, prava i obveze zaposlenika i poslodavca, ostvarivanje materijalnih prava te organizacija rada, određeni su Zakonom o radu, Pravilnikom o radu i ugovorima o radu. Radni odnos zaposlenika se zasniva na temelju zaključenih ugovora o radu na neodređeno vrijeme za rad osam sati dnevno. Odlukom glavnog tajnika Stranke je određen bruto iznos plaća za svakog zaposlenika. Plaće su obračunavane u skladu sa zaključenim ugovorima o radu, a za obračun i isplatu plaća ustrojene su i vode se zakonom propisane evidencije.

- Rashodi za usluge promidžbe

Rashodi za usluge promidžbe i informiranja su izvršeni u iznosu 475.936,00 kn, što je 7,2% ukupno izvršenih rashoda. Vrijednosno značajniji rashodi se odnose na usluge korištenja plakatnih površina i ljepljenje plakata u iznosu 38.130,00 kn, izrade vizualnog identiteta Stranke u iznosu 29.520,00 kn, odnosa s javnošću u iznosu 20.049,00 kn, usluge sudjelovanja u dijelu troškova promidžbe i informiranja za izbor članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i redovne promidžbene aktivnosti na temelju međustranačkih sporazuma iz 2009. u iznosu 19.283,00 kn, te ispitivanje javnog mijenja u iznosu 8.784,00 kn. Drugi rashodi za promidžbeni materijal i druge usluge promidžbe se odnose na nabavu usluge tiska promidžbenog materijala kao što su majice, kemijske olovke, omotni papiri za bombone s logotipom stranke, objave oglasa i čestitki putem radijskih postaja za potrebe organiziranja proslave 20. godišnjice osnivanja Stranke i provođenje aktivnosti Političke akademije. S izvršiteljima usluga su zaključivani ugovori. Usluge za promidžbu su nabavljene u skladu sa zaključenim ugovorima, ponudama i narudžbenicama Stranke.

- Drugi materijalni rashodi

Drugi materijalni rashodi su izvršeni u iznosu 3.763.211,00 kn, što je 57,2% ukupno izvršenih rashoda. Odnose se na naknade troškova zaposlenima i članovima Stranke u iznosu 808.234,00 kn, usluge telefona, pošte i prijevoza u iznosu 779.302,00 kn, usluge reprezentacije u iznosu 664.536,00 kn, materijal i energiju u iznosu 511.357,00 kn, zakupnine i najamnine u iznosu 246.199,00 kn, intelektualne i osobne usluge u iznosu 215.714,00 kn, druge usluge (čišćenja, grafičke i tiskarske, tehničkog pregleda i registracije vozila) u iznosu 190.059,00 kn, komunalne usluge u iznosu 84.479,00 kn, članarine u iznosu 67.894,00 kn, usluge tekućeg i investicijskog održavanja u iznosu 44.550,00 kn, premije osiguranja u iznosu 38.955,00 kn, kotizacije, računalne usluge i druge nespomenute usluge u iznosu 111.932,00 kn.

Rashodi za naknade troškova zaposlenima i drugim osobama izvan radnog odnosa su izvršeni u iznosu 808.234,00 kn. Vrijednosno značajniji rashodi u iznosu 449.359,00 kn se odnose na naknade troškova službenih putovanja, odnosno na naknade za dnevnice isplaćene članovima županijskih organizacija, podružnica i ogranka Stranke koji su sudjelovali na seminarima.

Rashodi za reprezentaciju su izvršeni u cilju obavljanja stranačkih aktivnosti utvrđenih programom rada u iznosu 664.536,00 kn. Vrijednosno značajniji rashodi se odnose na organizaciju i provođenje seminara Političke akademije u iznosu 156.700,00 kn i usluge posluživanja hrane i pića na proslavi 20. godišnjice osnutka Stranke u iznosu 59.950,00 kn. Za obavljanje navedenih usluga su zaključeni ugovori o pružanju usluga. Na računima za reprezentaciju su navedeni nazivi osoba koje su ugošćene i aktivnosti zbog čega je nastao rashod reprezentacije.

Rashodi za usluge najma su izvršeni u iznosu 246.199,00 kn i čine 3,7% ukupnih rashoda. Vrijednosno značajniji rashodi se odnose na najamnine u središnjem uredu u Zagrebu u iznosu 57.523,00 kn (najam poslovnog prostora kojega koristi središnji ured u iznosu 21.689,00 kn, te najam dvorane za održavanje proslave 20. godišnjice osnivanja Stranke u iznosu 35.834,00 kn), najam poslovnog prostora i dvorana za potrebe županijske organizacije u Primorsko goranskoj županiji u iznosu 25.480,00 kn, najam poslovnog prostora za gradsku organizaciju Grada Zagreba u iznosu 19.248,00 kn, županijske organizacije Osječko-baranjske županije u iznosu 18.764,00 kn, Brodsko-posavske županije u iznosu 15.963,00 k, te Splitsko-dalmatinske županije u iznosu 15.238,00 kn. Rashodi su evidentirani na temelju ugovora i ispostavljenih računa.

Rashodi za intelektualne i osobne usluge su izvršeni u iznosu 215.714,00 kn. Vrijednosno značajniji rashodi se odnose na knjigovodstvene usluge za središnji ured i županijske organizacije Osječko-baranjske, Primorsko-goranske, Splitsko-dalmatinske, Istarske, Sisačko-moslavačke, Vukovarsko-srijemske županije u iznosu 122.447,00 kn, te usluge student servisa u gradskoj organizaciji Grad Zagreb u iznosu 77.667,50 kn. Vođenje poslovnih knjiga je organizirano na razini 20 županijskih organizacija, gradske organizacije Grada Zagreba i središnjeg ureda. Vođenje poslovnih knjiga je povjereno pravnim i fizičkim osobama na temelju zaključenih ugovora.

U okviru rashoda za članarine izvršenih u iznosu 67.894,00 kn evidentirane su članarine za članstvo u Europskoj liberalno-demokratskoj i reformskoj stranci (ELDR) u iznosu 53.971,00 kn (što čini protuvrijednosti 7.353 EUR).

- Financijski rashodi

Financijski rashodi su izvršeni u iznosu 176.109,00 kn. Odnose se na bankarske usluge i usluge platnog prometa u iznosu 81.217,00 kn, kamate za primljene kredite i zajmove u iznosu 69.493,00 kn, zatezne kamate u iznosu 22.214,00 kn, te druge nespomenute financijske rashode u iznosu 3.185,00 kn. Vrijednosno značajniji rashodi za kamate se odnose na kamate u iznosu 34.992,00 kn po dugoročnom kreditu odobrenom od jedne poslovne banke, kamate u iznosu 20.493,00 kn po kratkoročnom kreditu odobrenom od druge poslovne banke, te kamate u iznosu 2.232,00 kn po zajmu odobrenom od jednog trgovačkog društva.

- Višak prihoda

Prema podacima iz konsolidiranog Izvještaja o prihodima i rashodima, ukupno ostvareni prihodi iznose 7.731.000,00 kn, a ukupni rashodi su izvršeni u iznosu 6.579.609,00 kn, te je ostvaren višak prihoda u iznosu 1.151.391,00 kn. S obzirom da je preneseni manjak prihoda iz 2009. iznosio 3.919.599,00 kn, manjak prihoda za pokriće u sljedećem razdoblju iznosi 2.768.208,00 kn. Pokriće manjka je predviđeno u sljedeće dvije godine poduzimanjem mjera u cilju učinkovitije naplate prihoda od članarina i članskog doprinosu, te iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

b) Bilanca

Prema podacima iz Bilance na dan 31. prosinca 2010., ukupna vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora je iskazana u iznosu 1.824.618,00 kn.

U tablici broj 3 se daju podaci o vrijednosti imovine, obveza i vlastitih izvora početkom i koncem 2010.

Tablica broj 3

Vrijednost imovine, obveza i vlastitih izvora

u kn

Redni broj	Opis	1. siječnja	31. prosinca	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Nefinancijska imovina	1.038.471,00	1.378.512,00	132,7
2.	Financijska imovina	676.686,00	446.106,00	65,9
2.1.	Novčana sredstva i depoziti	418.713,00	345.824,00	82,6
2.2.	Potraživanja	125.160,00	40.964,00	32,7
2.3.	Dani zajmovi	60.500,00	32.500,00	53,7
2.4.	Vrijednosni papiri, dionice i udjeli u glavnici	24.800,00	24.800,00	100,0
2.5.	Rashodi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda	47.513,00	2.018,00	4,2
Ukupno imovina		1.715.157,00	1.824.618,00	106,4
3.	Obveze	4.375.482,00	3.612.696,00	82,6
4.	Vlastiti izvori	-2.660.325,00	-1.788.078,00	67,2
Ukupno obveze i vlastiti izvori		1.715.157,00	1.824.618,00	106,4

U 2010. je vrijednost ukupne imovine povećana za 109.461,00 kn u odnosu na stanje koncem 2009., što je rezultat povećanja za ulaganja tijekom godine (nabavljeni osobni automobili i računalna oprema, te evidentiranje stavljanja u upotrebu uredskog namještaja i televizora primljenih iz donacija u ranijim godinama), odnosno umanjenja za obračunane ispravke vrijednosti, te smanjenja financijske imovine.

Vrijednost nefinancijske imovine se odnosi na uredsku opremu i namještaj u iznosu 987.590,00 kn, prijevozna sredstva u iznosu 537.173,00 kn, komunikacijsku i drugu opremu u iznosu 218.077,00 kn, ulaganja u računalne programe u iznosu 32.544,00 kn, ugradnju uređaja za pogon plinom automobila u najmu u iznosu 17.500,00 kn, knjige, umjetnička djela i druge izložbene vrijednosti u iznosu 10.000,00 kn, te ispravak vrijednosti dugotrajne imovine u iznosu 1.206.657,00 kn. Također, obuhvaća i imovinu u pripremi u iznosu 782.285,00 kn (odnosi se na ulaganja središnjeg ureda u uređenje poslovnog prostora dobivenog na korištenje od Grada Zagreba uz naknadu).

Vrijednost financijske imovine koncem 2010. je iznosila 446.106,00 kn, a odnosi se na novac u banci i blagajni u iznosu 345.824,00 kn, potraživanja u iznosu 40.964,00 kn, dane posudbe u iznosu 32.500,00 kn, udjel u društvu u vlasništvu Stranke u iznosu 24.800,00 kn, te rashode budućeg razdoblja u iznosu 2.018,00 kn.

Obveze i izvore financiranja čine obveze u iznosu 3.612.696,00 kn i negativni izvori financiranja u iznosu 1.788.078,00 kn. Izvori financiranja su iskazani u negativnom iznosu, jer je ostvaren manjak prihoda u iznosu 2.768.208,00 kn, a vlastiti izvori iznose 980.130,00 kn.

U okviru obveza su iskazane obveze za materijalne rashode u iznosu 2.265.232,00 kn, za kredite u zemlji u iznosu 1.038.870,00 kn, za zajmove u iznosu 163.595,00 kn, obveze prema zaposlenima (bruto plaća za prosinac 2010.) u iznosu 143.547,00 kn, te za finansijske rashode u iznosu 1.452,00 kn.

Obveze za materijalne rashode se najvećim dijelom odnose na obveze prema dobavljačima u iznosu 2.260.022,00 kn. Vrijednosno značajnije obveze prema dobavljačima su iskazane za usluge promidžbe iz 2009. u iznosu 712.521,00 kn, za nepodmirene obveze središnjeg ureda iz ranijih godina (nastale u razdoblju od 1996. do 1999. kada je račun Stranke bio blokiran) u iznosu 399.733,00 kn, razna oglašavanja na televizijskim i radio postajama u iznosu 302.160,00 kn, za usluge pripreme i dostave hrane u iznosu 257.868,00 kn, izradu plakata, promotivnog materijala i usluge tiska u iznosu 97.411,00 kn, usluge fiksne i mobilne telefonije u iznosu 73.011,00 kn, isporučeni uredski materijal u iznosu 44.348,00 kn, usluge prijevoza u iznosu 42.800,00 kn, tiskanje letaka i plakata u iznosu 33.136,00 kn, zakup dvorane u iznosu 30.931,00 kn, knjigovodstvene usluge u iznosu 13.530,00 kn, te usluge odvjetnika u iznosu 13.221,00 kn. Navedene obveze prema dobavljačima su najvećim dijelom dospjele koncem 2010. Početkom srpnja 2011. poslovna banka je odobrila kredit u iznosu 3.500.000,00 kn. Od navedenog iznosa kredita, planira se utrošiti 2.500.000,00 kn za pokriće troškova promidžbe za izbor zastupnika u Hrvatski sabor. Razlika odobrenog kredita u iznosu 1.000.000,00 kn je utrošena za podmirenje dijela obveza prema dobavljačima, dok su preostale obveze prema dobavljačima iz 2010. i ranijih godina u iznosu 1.260.022,00 kn podmirene iz prihoda ostvarenih u 2011.

Obveze za kredite u zemlji se odnose na dugoročni kredit poslovne banke u iznosu 654.739,00 kn, kratkoročni kredit poslovne banke u iznosu 146.234,00 kn, primljene zajmove u iznosu 136.780,00 kn, te obvezu prema leasing društvu za nabavljeni osobni automobil putem finansijskog najma u iznosu 101.117,00 kn.

Dugoročni kredit je odobren na temelju ugovora zaključenog s poslovnom bankom za financiranje predizborne promidžbe Stranke na izborima u 2007. u iznosu 2.750.000,00 kn. Dodacima ugovoru je ugovoren rok povrata kredita do konca siječnja 2011., uz obračun redovne kamate u visini prinosa trezorskih zapisa Ministarstva financija na bazi 91 dan, uvećano za 2,5% godišnje. Do konca 2010. je vraćen dio glavnice kredita u iznosu 2.095.261,00 kn, te preostala obveza za povrat kredita iznosi 654.739,00 kn.

Stranka je u 2009. s drugom poslovnom bankom zaključila ugovor i dodatak ugovoru o kratkoročnom kreditu u iznosu 27.000 EUR, što čini protuvrijednost 197.016,00 kn, s rokom otplate do početka studenoga 2010. Koncem 2009. je vraćen dio kredita u iznosu 20.000,00 kn. U 2010. je otplaćena glavnica kredita u iznosu 30.782,00 kn, te preostali dio kredita za povrat iznosi 146.234,00 kn. Sredstva kratkoročnog kredita su korištena za financiranje predizborne promidžbe u Varaždinskoj županiji.

Obveze za primljene zajmove u iznosu 136.780,00 kn se odnose na primljene pozajmice od četiri trgovačka društva i jedne fizičke osobe. Sredstva primljenih pozajmica su korištena za financiranje predizborne promidžbe na lokanim izborima u Međimurskoj županiji.

Na temelju odluke predsjedništva Stranke, u veljači 2010. je nabavljeno osobno vozilo u vrijednosti 199.000,00 kn putem finansijskog najma u trajanju tri godine. Do konca 2010. je plaćeno učešće i dospjeli obroci glavnice i kamata u iznosu 97.883,00 kn, te preostala vrijednost predmeta leasinga iznosi 101.117,00 kn.

Obveze za zajmove se odnose na obveze prema trgovačkim društvima, fizičkim osobama i udrugama za zajmove u iznosu 163.595,00 kn. Vrijednosno značajnije obveze za zajmove su iskazane u središnjem uredu u iznosu 92.100,00 kn (za beskamatnu pozajmicu koju je udruga građana odobrila koncem 2009. u iznosu 74.000,00 kn i pozajmicu od trgovačkog društva u vlasništvu Stranke u iznosu 18.100,00 kn), u županijskoj organizaciji Varaždinskoj u iznosu 36.499,00 kn (za pozajmicu koju je drugo trgovačko društvo odobrilo u travnju 2005. u iznosu 150.000,00 kn, s rokom vraćanja do konca 2011.), u županijskoj organizaciji Zagrebačke županije u iznosu 28.260,00 kn (za pozajmice primljene u 2009. od trgovačkih društava i fizičkih osoba, od čega je u 2011. jednom trgovačkom društvu vraćeno 6.600,00 kn), te u županijskoj organizaciji Vukovarsko-srijemskoj u iznosu 6.136,00 kn.

## **II. REVIZIJA ZA 2010.**

### **Ciljevi i područja revizije**

Ciljevi revizije su bili:

- provjeriti istinitost i vjerodostojnost finansijskih izvještaja,
- provjeriti primjenu zakona i drugih propisa vezanih uz organizaciju i finansijsko računovodstveno poslovanje,
- provjeriti pravilnost stjecanja prihoda,
- provjeriti pravilnost izvršenja rashoda odnosno provjeriti jesu li finansijska sredstva korištena isključivo za ostvarenje ciljeva utvrđenih programom i statutom političke stranke, te
- provjeriti pravilnost izvršenja drugih transakcija.

Područja revizije su određena prema kriteriju značajnosti i na temelju procjene rizika pojave nepravilnosti.

### **Metode i postupci revizije**

Za potrebe prikupljanja revizijskih dokaza proučena je i analizirana pravna regulativa, interni akti, te dokumentacija i informacije o poslovanju Stranke. Ispitana je primjena zakona, pravilnika, uputa, procedura, odluka i drugih internih akata, s ciljem utvrđivanja zakonitosti poslovanja. Ocijenjeno je funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola. Podaci iskazani u poslovnim knjigama i finansijskim izvještajima uspoređeni su s planiranim i s podacima iz ranijeg razdoblja, u cilju utvrđivanja područja rizika.

Revizijski dokazi su prikupljeni provjerom i analizom poslovnih knjiga, knjigovodstvenih isprava i druge dokumentacije koje su dokaz o nastalim poslovnim događajima i na temelju koje su poslovni događaji evidentirani u poslovnim knjigama. Obavljena je detaljna provjera vrijednosno značajnijih stavki na pojedinim računima, a brojnije vrijednosno manje značajne stavke su testirane metodom uzorka. Provjerene su računovodstvene evidencije, popis imovine i obveza, ulazni računi, te ostvarivanje prihoda. Korišteno je izvješće nadležnih tijela o finansijskom poslovanju, te izvještaji o provedbi pojedinih aktivnosti. Obavljeni su razgovori i pribavljeni obrazloženja odgovornih osoba (glavni tajnik, voditelji i koordinatori određenih aktivnosti, predsjednici županijskih organizacija, te drugi zaposlenici) o pojedinim poslovnim događajima vezanim za poslovne aktivnosti, posebno sustav unutarnjih kontrola, planiranje i računovodstveno poslovanje, potraživanja i obveze, prihode, rashode, te izvršenje zaključenih ugovora. Provjereni su podaci objavljeni na web stranici Stranke.

### **Provjera izvršenja naloga i preporuka revizije za 2009.**

Državni ured za reviziju je obavio finansijsku reviziju Stranke za 2009., o čemu je sastavljeno Izvješće i izraženo bezuvjetno mišljenje.

Revizijom nisu utvrđene nepravilnosti koje bi značajnije utjecale na realnost i istinitost finansijskih izvještaja te poslovanja Stranke.

## Nalaz za 2010.

Revizijom su obuhvaćena sljedeća područja: sustav unutarnjih kontrola, djelokrug rada i unutarnje ustrojstvo, planiranje i računovodstveno poslovanje, prihodi, rashodi, te imovina i obveze.

Obavljenom revizijom su utvrđene nepravilnosti koje se odnose na imovinu.

### 1. Imovina

- 1.1. U Bilanci na dan 31. prosinca 2010. je iskazana ukupna vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora u iznosu 1.824.618,00 kn.

Imovina se odnosi na nefinansijsku imovinu u iznosu 1.378.512,00 kn i finansijsku imovinu u iznosu 446.106,00 kn (obuhvaća novac u banci i blagajni u iznosu 345.824,00kn, potraživanja u iznosu 40.964,00 kn, dane posudbe u iznosu 32.500,00 kn, udjel u društvu u vlasništvu Stranke u iznosu 24.800,00 kn, te rashode budućeg razdoblja u iznosu 2.018,00 kn).

U vrijednost nefinansijske imovine su uključeni uredska oprema i namještaj u iznosu 987.590,00 kn, prijevozna sredstva u iznosu 537.173,00 kn, komunikacijska i druga oprema u iznosu 218.077,00 kn, ulaganja u računalne programe u iznosu 32.544,00 kn, ugradnja uređaja za pogon plinom automobila u najmu u iznosu 17.500,00 kn, knjige, umjetnička djela i druge izložbene vrijednosti u iznosu 10.000,00 kn, te ispravak vrijednosti dugotrajne imovine u iznosu 1.206.657,00 kn.

U okviru nefinansijske imovine je iskazana i imovina u pripremi u iznosu 782.285,00 kn. Odnosi se na ulaganje središnjeg ureda u uređenje poslovnog prostora dobivenog na korištenje od Grada Zagreba uz naknadu. Adaptacija poslovnog prostora je obavljena u 2000., a izvoditelj nije ispostavio račun za izvršene radove. Sa žiro računa Stranke je u 2000. plaćeno izvoditelju radova 300.000,00 kn, a u 2001. je plaćeno 172.000,00 kn. Izvršeno plaćanje je evidentirano u poslovnim knjigama Stranke kao podmirenje obveze prema dobavljaču u iznosu 472.000,00 kn. U 2008. je Stranka uputila izvoditelju radova pisani zahtjev za ispostavljanje računa i usklađenje s obzirom na izvršeno plaćanje. Izvoditelj radova je usmeno obrazložio da nema potraživanja od Stranke, te je ispostavio račun za izvršeno uređenje poslovnog prostora u 2000. u iznosu 782.285,00 kn. Na temelju ispostavljenog računa u poslovnim knjigama Stranke u 2008. su evidentirani imovina u pripremi i obveza prema dobavljaču u iznosu 782.285,00 kn. Prema navedenom računu nisu iskazani rashodi u finansijskim izještajima i poslovnim knjigama Stranke, a evidentirana je nepodmirena obveza prema dobavljaču u iznosu 310.285,00 kn.

Ulaganja Stranke u uređenje prostora nisu predviđena ugovorom o korištenju navedenog poslovnog prostora, koji je zaključen s Gradom Zagrebom, te se najamnina ne umanjuje za izvršeno ulaganje niti je zatražen povrat ulaganja od vlasnika prostora.

S obzirom da je ulaganje završeno i uređeni poslovni prostor se koristi, prema odredbama članka 4., 18., 29. i 55. Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija (Narodne novine 10/08 i 7/09) je trebalo ulaganje izvršeno u uređenje poslovnog prostora evidentirati kao ulaganje u tuđu imovinu, te obračunati ispravak vrijednosti i evidentirati rashod amortizacije.

Državni ured za reviziju nalaže evidentirati nefinansijsku imovinu prema rasporedu računa iz računskog plana za neprofitne organizacije, te za predmete dugotrajne nefinansijske imovine u uporabi obračunati ispravak vrijednost i evidentirati rashod amortizacije.

- 1.2. *Stranka u očitovanju izjavljuje da prihvaca nalaz i navode iz Izvješća o obavljenoj finansijskoj reviziji kojom su obuhvaćeni finansijski izvještaji i poslovanje Stranke za 2010.*

### **III. MIŠLJENJE**

1. Na temelju odredbi članaka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju, obavljena je financijska revizija Stranke za 2010. Revizijom su obuhvaćeni financijski izvještaji i poslovanje. Izraženo je bezuvjetno mišljenje.
2. Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacija vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora. Planirana je i obavljena s ciljem da pruži razumno uvjerenje jesu li financijski izvještaji sastavljeni prema računovodstvenim propisima i standardima, a poslovanje usklađeno sa zakonima i drugim propisima.
3. Prema mišljenju Državnog ureda za reviziju, u skladu s prihvaćenim okvirom financijskog izvještavanja, financijski izvještaji u svim značajnim odrednicama objektivno iskazuju rezultate poslovanja, te stanje imovine i obveza.

Revizijom nisu utvrđene nepravilnosti i propusti vezani uz usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima, koji bi utjecali na izražavanje drukčijeg mišljenja.

4. Stranka je pravna osoba osnovana u listopadu 1990. pod nazivom Hrvatska narodna stranka, kojoj je u veljači 2005. pristupila stranka Libra, te od lipnja 2005. djeluje pod nazivom Hrvatska narodna stranka – liberalni demokrati. Koncem 2010. u Stranci je bilo 23 zaposlenika. U revidiranom razdoblju predsjednik Stranke je Radimir Čačić.

Stranka je donijela Program rada za razdoblje 2008. - 2012., te godišnji program rada i financijski plan za 2010. kojim su planirani ukupni prihodi u iznosu 8.110.000,00 kn i rashodi u iznosu 6.480.000,00 kn. Prema konsolidiranom Izvještaju o prihodima i rashodima, ostvareni su ukupni prihodi u iznosu 7.731.000,00 kn, izvršeni ukupni rashodi u iznosu 6.579.609,00 kn, te je ostvaren višak prihoda u iznosu 1.151.391,00 kn. S obzirom da je preneseni manjak prihoda iz ranijih godina iznosio 3.919.599,00 kn, manjak prihoda za pokriće u sljedećem razdoblju iznosi 2.768.208,00 kn. Pokriće manjka je predviđeno u sljedeće dvije godine poduzimanjem mjera u cilju učinkovitije naplate prihoda od članarina i članskog doprinosa, te iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Prihodi su ostvareni iz državnog proračuna u iznosu 2.974.146,00 kn, iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u iznosu 3.765.812,00 kn, od članarina u iznosu 510.446,00 kn, od dobrovoljnih priloga (donacija) u iznosu 341.662,00 kn, te drugih prihoda u iznosu 138.934,00 kn. Prihodi od donacija su ostvareni od osam pravnih osoba u iznosu 229.030,00 kn (sedam pravnih osoba je uplatilo dobrovoljne priloge u novcu u iznosu 190.900,00 kn, a jedna pravna osoba je dala dobrovoljni prilog u proizvodima i uslugama u iznosu 38.130,00 kn), te od 16 fizičkih osoba u iznosu 112.632,00 kn. Za primljene donacije se vode propisane evidencije i izdaju se potvrde. Ostvareni prihodi su korišteni najvećim dijelom za financiranje redovnih aktivnosti Stranke (za plaće i naknade troškova zaposlenima i članovima Stranke, povrat primljenih kredita i pozajmica, usluge telefona, pošte i prijevoza, reprezentacije, za materijal i energiju, nabavu raznog promidžbenog materijala i informiranje, zakupa prostora, intelektualne i osobne usluge, djelovanje Političke akademije i drugo), te za proslavu 20. godišnjice osnivanja Stranke.

Na web stranici Stranke je objavljen Izvještaj o prihodima i rashodima za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2010., te podaci o primljenim dobrovoljnim prilozima (donacijama) u novcu od pravnih i fizičkih osoba koji su uplaćeni na račun središnjeg ureda i donacije primljene u obliku proizvoda i usluga.

Obavljenom revizijom nisu utvrđene nepravilnosti i propusti koji bi utjecali na istinitost finansijskih izvještaja i usklađenost poslovanja sa zakonima i propisima, te je izraženo bezuvjetno mišljenje.